

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3477

Vragen van het lid **Poppe** (SP) aan de staatssecretaris van Defensie over *scholieren die soldaatje spelen in een Noors bos*. (Ingezonden 8 juli 2009)

1

Deelt u de mening dat leerlingen die in het Noorse dorp Evjemoen als oefening een zogenaamd door een lokale verzetsgroep gevangen genomen burgemeester bevrijdden¹, zich in feite oefenen in het zich mengen in de binnenlandse aangelegenheden van een soevereine buitenlandse staat?

2

Is het juist in een opleiding «vrede en veiligheid» niet een totaal verkeerd signaal dat Nederland zich kennelijk zomaar kan mengen in binnenlandse aangelegenheden van een soevereine staat? Zo nee, wat is de waarde van deze oefening dan voor de opleiding «vrede en veiligheid»?

3

Deelt u de mening dat wanneer mbo'ers zelf gefabriceerde geweren van hout of schepjes die voor een wapen door moeten gaan¹ hanteren als ware het hun persoonlijke wapen, worden voorbereid op serieuze interventies, oorlogsvoering en operatiën? Past dit beleid binnen de

ROC-opleiding Vrede&Veiligheid? Is Defensie hiermee rekruten aan het werven voor een baan bij Defensie door de jongeren op deze manier soldaatje te laten spelen?

4

Is het waar dat een kleine 300 ROC-leerlingen in de Noorse bossen «het geleerde in praktijk mogen brengen» («Ze mogen soldaatje spelen.»¹)? Wat wordt er verondersteld met «soldaatje spelen»? Welk geleerde wordt er in praktijk gebracht, op welke manier sluit de praktijk in Noorwegen aan bij de eerder gegeven theorie? Wat is de meerwaarde van de tien dagen in Noorwegen? Wordt het verblijf in Noorwegen gezien als buitenlandse stage of is het een uitje? Wordt het verblijf gezien als een mentale en fysieke voorbereiding op een baan bij Defensie?

5

Waarop baseert kolonel Ten Anscher zijn bewering dat wanneer Defensie zich niet richt op zestienjarigen, deze doorstromen naar andere opleidingen en Defensie ze kwijt is¹? Hoe komt het dat Defensie problemen heeft met de rekrutering van jongeren? Wat is er mis mee als

jongeren kiezen voor andere opleidingen waar de samenleving ook grote behoefte aan heeft?

6

Waarom wordt binnen de ROC-opleiding een uniform «bedrijfskleding» genoemd¹? Deelt u de mening dat dit een verhullende term is om elke schijn van kindsoldaten te voorkomen?

7

Deelt u de mening dat het vreemd is dat ROC-leerlingen tegen het militaire uniform «bedrijfskleding» moeten zeggen en, wanneer deze zelfde jongeren doorstromen naar Defensie, ze de «bedrijfskleding» weer uniform moeten noemen?

8

Wat houdt de vakopleiding precies in binnen de nieuwe opzet van de ROC-opleiding Vrede&Veiligheid²? Welke vakken worden er toegevoegd aan de opleiding en op welke manier sluit die (beter) aan bij «een baan buiten Defensie»? Op welke wijze zorgt de vakopleiding er voor dat jongeren beter worden voorbereid op een baan buiten Defensie?

9

Hoe staat het met de erkenning door het ministerie van onderwijs (OCW) van de nieuwe leergang?²

¹ Dagblad van het Noorden, 19 juni 2009: «Scholieren spelen soldaatje in Noors bos».

² Dagblad van het Noorden, 19 juni 2009: «Vernieuwde opleiding voor tieners bij Defensie».

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **De Vries** (Defensie) (ontvangen 18 augustus 2009)

1

Nee, ik deel uw mening niet. Een dergelijk scenario is in vele mogelijke situaties van toepassing; het kan daarbij gaan om door de Verenigde Naties gemandateerde vredesoperaties, operaties op verzoek van en ter verdediging van bondgenoten of zelfs contraterrorisme-operaties op eigen grondgebied.

2 t/m 4

De waarde van de oefening voor de ROC-leerlingen is dat een scenario wordt doorlopen waarbij basistechnieken, zoals beschreven in het kwalificatiedossier van de opleiding Vrede en Veiligheid, worden beoefend. Daardoor kregen de leerlingen van de mbo-opleiding Vrede en Veiligheid de kans de op school geleerde theorie en de door hen tijdens de beroepspraktijkvorming opgedane ervaringen in de praktijk te brengen. De oefening in Noorwegen was hiernaast een praktijktoets op leiderschapsvaardigheden voor de 4e jaars cadetten van de NLDA. Het werken met een schepje of een tak als onderwijsleermiddel is bedoeld om de fysieke belasting, de coördinatie en de houding van de leerling te trainen. Daarnaast leert de leerling hiermee zorg te dragen voor zijn persoonlijke eigendom. Naast het doorlopen van de basistechnieken biedt het oefenterrein in Noorwegen de mogelijkheid om grensverleggende activiteiten te ondernemen. De oefening vormt voor een aantal deelnemers de voltooiing van hun opleiding (niveau 2) en voor anderen een test of zij de juiste opleiding hebben gekozen (niveau 3 en studenten van de NLDA). Daarnaast is het voor de jongeren ook een gezamenlijke afsluiting van het schooljaar.

Jongeren die de mbo-opleiding Vrede en Veiligheid hebben gedaan kunnen solliciteren naar een baan bij Defensie. Hierbij wordt de reguliere aanstellingsprocedure gevolgd. Defensie richt zich voor de vervulling van de jaarlijkse behoefte aan nieuwe medewerkers op de gehele beroepsbevolking. Sollicitanten met een diploma Vrede en Veiligheid hebben over het algemeen een beter beroepsbeeld dan reguliere sollicitanten, waardoor zij de militaire basisopleiding gemakkelijker doorlopen.

5

Een groot gedeelte van de jongeren met een vmbo-diploma begint op zestienjarige leeftijd aan een beroepsopleiding aan een ROC of AOC (Agrarisch Opleidingscentrum). Op die leeftijd mogen zij nog niet bij Defensie in dienst treden. Met de beroepsopleiding Vrede en Veiligheid biedt het ROC jongeren de mogelijkheid een relevante beroepsopleiding te volgen die hen voorbereidt op een baan in de veiligheidsbranche. Voor de opleiding Vrede en Veiligheid wordt het onderdeel beroepspraktijkvorming (de stage) georganiseerd door Defensie.

Vanuit maatschappelijk oogpunt is niets mis mee dat jongeren kiezen voor een andere opleiding waaraan de samenleving ook behoefte heeft. Uitgangspunt is en blijft dat jongeren zelf kiezen voor de branche waarin zij later werkzaam willen zijn.

6 en 7

In de context van de ROC-beroepsopleidingen wordt bedrijfskleding gezien als een verzamelbegrip. Onder bedrijfskleding kan een kappersschort worden verstaan, de veiligheidsschoenen, een werkplaatsoverall of een uniform. In het spraakgebruik van de jongeren is de bedrijfskleding van Defensie een uniform. Het heeft dus geen specifieke duiding.

8

Sinds de opschorting van de opkomstplicht heeft Defensie relaties met Regionale Opleidingscentra. Aanvankelijk werden er oriëntatiejaren verzorgd, maar inmiddels wordt Defensie als een relevante branche gezien in Nederland. Sinds 2002 is de beroepsopleiding Vrede en Veiligheid erkend door het ministerie van

OC&W. Aanvankelijk gold dat alleen voor niveau 1 en 2, maar sinds dit schooljaar ook voor niveau 3. Omdat bij Defensie tal van beroepen worden uitgeoefend, worden trajecten ontwikkeld waarbij civiele vakdiploma's in de context van Defensie worden geplaatst. Het betreft de opleidingen mechatronica, bedrijfsautotechniek, servicemedewerker gebouwen, consumptief, zorg, logistiek, ICT en administratief. De vakdiploma's op deze gebieden sluiten aan op de behoeften van Defensie, maar ook op de behoeften van andere relevante civiele branches. Tijdens de opleiding worden extra structuur en begeleiding geboden en worden stageplaatsen door Defensie gegarandeerd. De verwachting is dat dit resulteert in een lager dan gemiddelde voortijdige schooluitval en een beroepsopleiding met goede arbeidsmarktperspectieven.

9

OC&W heeft de opleiding Vrede en Veiligheid in 2002 erkend, met een laatste aanvulling in februari 2009. Vanaf het schooljaar 2010 wordt de huidige structuur vervangen door het kwalificatiedossier Veiligheid en Vakmanschap. Het overleg met OC&W over de inhoud en erkenning van het nieuwe kwalificatiedossier is begonnen.